

Utkast 8.12.2022

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen samt att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras. Bakgrunden till förslaget är rådets förordning (EU) 2022/1854 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna samt de riktlinjer som regeringen har dragit upp vid sina budgetförhandlingar hösten 2022.

I den föreslagna lagen föreskrivs det om en ny tillfällig skatt om 33 procent på vinsterna under skatteåret 2023 för elföretag. Skatten ska tas ut utöver den inkomstskatt som betalas på företagets vinster och ska inte vara avdragsgill i inkomstbeskattningen. Skattskyldiga är de företag som producerar el och de företag som säljer el antingen direkt till slutförbrukarna eller för återförsäljning. Ringa elaffärsverksamhet kommer inte att omfattas av skattskyldigheten. Skatten ska gälla det resultat av elaffärsverksamheten i elföretagen som överstiger en intäkt på fem procent beräknat på beloppet av det egna kapital som är bundet i elaffärsverksamheten. Med resultatet av elaffärsverksamheten avses skillnaden mellan de skattepliktiga inkomster och avdragsgilla utgifter samt övriga avdragsgilla poster som periodiserats till elaffärsverksamhetens skatteår. Huruvida inkomsterna är skattepliktiga och utgifterna avdragsgilla ska med vissa undantag bestämmas i enlighet med bestämmelserna i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ska tillämpas även på periodiseringen av inkomsterna och utgifterna. Inkomster från ett elföretags eventuella fasta driftställe utomlands ska inte beaktas i resultatet av elaffärsverksamheten.

Enligt den föreslagna lagen ska också vinsterna under skatteår 2023 för företag inom sektorn för fossila bränslen tillfälligt omfattas av en ny skatt om 33 procent. Skattskyldiga är företag av vars omsättning mer än 75 procent genererats av utvinning av råolja eller naturgas, framställning av raffinerade oljeprodukter av råolja eller tillverkning av stenkolsprodukter. Skatten ska gälla det resultat av företagets näringsverksamhet som överstiger en intäkt på fem procent beräknat på företagets eget kapital enligt balansräkningen. Även denna skatt ska tas ut utöver inkomstskatten och ska inte vara avdragsgill i inkomstbeskattningen.

Båda skatterna på vinster verkställs och tas ut av Skatteförvaltningen. Den skattskyldige ska lämna in en skattedeklaration för verkställandet av beskattningen. Skattedeklarationen ska lämnas in och skatten påföras och tas ut i efterhand under 2024 vid en tidpunkt som närmare bestäms av Skatteförvaltningen.

I lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet görs de ändringar som de nya skatterna förutsätter.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. De tillämpas på beskattningen för skatteåret 2023.

1.

Lag

om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

På vinsterna för företag som bedriver elaffärsverksamhet och företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen ska skatt betalas till staten i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag.

2 §

Skatteår

Skatteåret sammanfaller med skatteåret enligt 3 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).

2 kap.

Skyldighet att betala skatt på vinster inom elbranschen samt skattens belopp

3 §

Skattskyldighet

Skyldig att betala skatt på vinster inom elbranschen är ett företag som är verksamt på elmarknaden och som bedriver elproduktion eller i 3 § 11 punkten i elmarknadslagen (588/2013) avsedd elleverans (*elaffärsverksamhet*), om

- 1) företagets totala omsättning för elaffärsverksamheten är minst 10 procent av företagets omsättning, eller
- 2) företagets totala omsättning för elaffärsverksamheten är minst 500 000 euro.

Med företag avses en näringsidkare som bedriver rörelse och yrkesutövning enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968).

Ett företag som på det sätt som avses i 9 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är begränsat skattskyldigt är skyldigt att betala skatt endast om det har ett i 13 a § i den lagen avsett fast driftställe i Finland för bedrivande av näringsverksamhet.

4 §

Skattens belopp

Beloppet av skatten på vinster inom elbranschen är 33 procent av det resultat av elaffärsverksamheten som överstiger en årlig intäkt på fem procent av beloppet av eget kapital enligt den i 78 § i elmarknadslagen avsedda särredovisade balansräkningen för elaffärsverksamheten (*vinst som överskrider intäktsgränsen*).

5 §

Beräkning av resultatet av elaffärsverksamheten

Vid verkställandet av beskattningen ska de skattepliktiga inkomster och avdragsgilla utgifter som hänför sig till elaffärsverksamheten samt de övriga avdragsgilla posterna periodiseras till intäkter och kostnader för skatteperioden. Elaffärsverksamhetens resultat är skillnaden mellan intäkterna och kostnaderna för skatteperioden.

Vid beräkningen av elaffärsverksamhetens resultat ska

- 1) på skatteplikten för inkomster av elaffärsverksamheten tillämpas vad som i II avd. 1 kap. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet föreskrivs om skatteplikt för inkomster,
- 2) på rätten att dra av elaffärsverksamhetens utgifter och övriga poster tillämpas vad som i II avd. 2 kap. i den lagen föreskrivs om avdragsrätt för utgifter,
- 3) på periodiseringen av inkomster och utgifter som hänför sig till elaffärsverksamheten tillämpas vad som i III avd. i den lagen föreskrivs om periodisering av inkomster och utgifter.

6 §

Bestämmande av utgiftsrestavskrivningen för elaffärsverksamhetens lösa anläggningstillgångar

Av utgiftsrestavskrivningarna av de anläggningstillgångar som avses i 30 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet beaktas som utgiftsrestavskrivningar för elaffärsverksamheten den relativa andel som motsvarar förhållandet mellan avskrivningarna i resultaträkningen för elaffärsverksamhetens lösa anläggningstillgångar och avskrivningarna enligt resultaträkningen för hela företags lösa anläggningstillgångar.

7 §

Avdragsrätt för räntor som hänför sig till elaffärsverksamhet

Av ett företags avdragsgilla nettoränteutgifter som beräknats i enlighet med 18 a och 18 b § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet beaktas som avdragsgilla nettoränteutgifter för elaffärsverksamheten den relativa andel som motsvarar förhållandet mellan elaffärsverksamhetens nettoränteutgifter och beloppet av hela företags nettoränteutgifter.

8 §

Annan ringa affärsverksamhet i företag som bedriver elaffärsverksamhet

Om ett företag som bedriver elaffärsverksamhet har annan ringa affärsverksamhet, betraktas den andra ringa affärsverksamheten som en del av företagets elaffärsverksamhet vid beräkningen av elaffärsverksamhetens resultat.

Med annan ringa affärsverksamhet avses affärsverksamhet

- 1) som inte är elnätsverksamhet eller elaffärsverksamhet, och
- 2) vars omsättning uppgår till mindre än 10 procent av företagets omsättning och är mindre än 500 000 euro.

9 §

Situationer som gäller fasta driftställen

Om ett företag som bedriver elaffärsverksamhet har ett fast driftställe utomlands

- 1) räknas den inkomst som det fasta driftstället genererat inte som skattepliktig inkomst av elaffärsverksamheten i företaget som bedriver elaffärsverksamhet,
- 2) kan utgifter och räntor för förvärvande eller bibehållande av den inkomst som det fasta driftstället genererat inte dras av från inkomsterna av företagets elaffärsverksamhet, och
- 3) beaktas det fasta driftställets tillgångar och skulder inte när den årliga intäkten på fem procent beräknas.

10 §

Företags interna elaffärsverksamhet

I 4 § avsedd vinst som överskrider intäktsgränsen är skattefri, om vinsten har uppkommit genom ett företags interna elaffärsverksamhet, vars omsättning ingår i företagets omsättning för elaffärsverksamheten.

Med ett företags interna elaffärsverksamhet avses produktion eller leverans av el från företagets elaffärsverksamhet för förbrukning inom företagets övriga affärsverksamhet.

Som vinst som uppkommit till följd av ett företags interna elaffärsverksamhet betraktas i fråga om den vinst som överskrider intäktsgränsen den andel som motsvarar förhållandet mellan nettokostnaderna för elanskaffningen för företagets övriga verksamheter och omsättningen för företagets elaffärsverksamhet.

3 kap.

Skyldighet att betala skatt på vinster inom sektorn för fossila bränslen samt skattens belopp

11 §

Skattskyldighet

Skyldiga att betala skatt på vinster inom sektorn för fossila bränslen är företag av vars omsättning mer än 75 procent består av en eller flera av följande verksamheter:

- 1) utvinning av råolja eller naturgas,
- 2) framställning av raffinerade oljeprodukter av råolja, och
- 3) tillverkning av stenkolsprodukter (*företag som är verksamt inom sektorn för fossila bränslen*).

Med företag avses en näringsidkare som bedriver rörelse och yrkesutövning enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Ett företag som på det sätt som avses i 9 § i inkomstskattelagen är begränsat skattskyldigt är skyldigt att betala skatt endast om det har ett i 13 a § i den lagen avsett fast driftställe i Finland för bedrivande av näringsverksamhet.

12 §

Skattens belopp

Beloppet av skatten på vinster inom sektorn för fossila bränslen är 33 procent av det i 3 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet avsedda resultat av näringsverksamheten under skatteperioden som den skattskyldige får och som överstiger en årlig intäkt på fem procent av företagets eget kapital enligt balansräkningen.

13 §

Situationer som gäller fasta driftställen

Om ett företag som är verksam inom sektorn för fossila bränslen har ett fast driftställe utomlands, justeras näringsverksamhetens resultat enligt 3 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet när skattens belopp beräknas så att

1) från resultatet dras av den inkomst som det fasta driftstället genererat och som ingår i inkomsten av näringsverksamheten, och

2) till resultatet läggs de utgifter och räntor för förvärvande eller bibehållande av inkomsten som det fasta driftstället genererat och som har dragits av som kostnader för näringsverksamheten.

Det fasta driftställets tillgångar och skulder beaktas inte när den årliga intäkten på fem procent beräknas.

14 §

Gottgörelse för skatt på vinster inom elbranschen

Från den skatt som ett företag ska betala enligt detta kapitel dras beloppet av den skatt på vinster inom elbranschen som företaget betalat enligt 2 kap. av (*gottgörelse*). Gottgörelsens belopp kan inte överstiga beloppet av den skatt som ska betalas enligt detta kapitel.

4 kap.

Verkställande av beskattningen och deklarationsskyldighet (kompletteras senare)

5 kap.

Särskilda bestämmelser

15 §

Ändringssökande

Vid ändringssökande iakttas vad som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande.

16 §

Skatteförvaltningens rätt att få uppgifter och utföra granskningar

På Skatteförvaltningens rätt att för beskattningen eller för behandlingen av ett ärende som gäller ändringssökande trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter få uppgifter av utomstående och myndigheter samt Skatteförvaltningens rätt att granska de handlingar av vilka uppgifter som omfattas av utomståendes skyldighet att lämna uppgifter kan framgå tillämpas 19–22, 22 a, 23, 23 a, 23 b, 23 c, 24 och 25 § i lagen om beskattningsförfarande.

17 §

Straffbestämmelse

Bestämmelser om straff för lagstridigt kringgående av skatt och för försök därtill finns i 29 kap. 1–3 § i strafflagen (39/1889).

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen ska tillämpas på beskattningen för skatteåret 2023. Om ett företags räkenskapsperiod inte slutar under kalenderåret 2023, tillämpas lagen på företagets beskattning för skatteåret 2024.

Om beslut om ändring av den skattskyldiges räkenskapsperiod har fattats den 1 december 2022 eller därefter så att det skatteår som går ut 2023 går ut före den 31 december 2023, tillämpas denna lag dock på den skattskyldiges skatteår 2023 och 2024.

2.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 16 § 10 punkten, sådan den lyder i lag 308/2019, samt
fogas till 16 §, sådan den lyder i lagarna 859/1981, 1164/1990, 717/2004, 1134/2005, 1077/2008, 987/2012 och 308/2019, en ny 11 punkt, i stället för den 11 punkt som upphävts genom lag 1087/2014, som följer:

16 §

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande anses inte:

10) förlust av i 53 a § i inkomstskattelagen avsedda delägarlån som hör till övriga tillgångar samt av andra fordringar som getts i något annat syfte än inkomstens förvärvande,

11) skatter som ska betalas med stöd av lagen om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko